

**UCHWAŁA Nr XLI 391 /10
RADY MIASTA RYPINA
z dnia 11 marca 2010 roku**

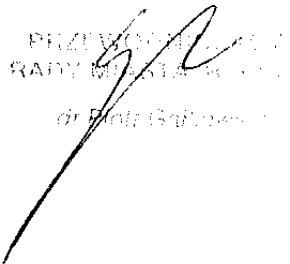
w sprawie przyjęcia „Programu Aktywności Lokalnej dla Miasta Rypina na lata 2010 – 2013”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.¹⁾) i art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r., Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.²⁾) uchwala się, co następuje:

§ 1 Przyjmuje się „Program Aktywności Lokalnej dla Miasta Rypina na lata 2010 – 2013” zgodnie z załącznikiem do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Rypina.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEKAZANO
RADY MIASTA RYPINA
dr Piotr Gajda

¹ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175 poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218 z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458 oraz z 2009 r. Nr 52, poz.420 i Nr 157, poz. 1241.

² Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. , Nr 202, poz. 1551, Nr 219 poz. 1706 i Nr 221, poz. 1738.

Załącznik do
Uchwały Nr XLI/391/10
Rady Miasta Rypina
z dnia 11 marca 2010 roku

**PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ
DLA MIASTA RYPINA
NA LATA 2010 - 2013**

Rypin, marzec 2010 r.

SPIS TREŚCI:

I.	Wprowadzenie.....	3
II.	Opis sytuacji problemowej.....	5
III.	Cele programu aktywności lokalnej.....	7
IV.	Grupy docelowe – odbiorcy programu.....	8
V.	Sposób i metody realizacji programu.....	8
VI.	Zakładane rezultaty.....	9
VII.	Realizatorzy programu aktywności lokalnej.....	9
VIII.	Źródła finansowania programu.....	9
IX.	Zasady monitorowania i ewaluacji programu.....	10

I. WPROWADZENIE

„Program Aktywności Lokalnej dla Miasta Rypina na lata 2010 - 2013” wskazuje na problemy związane z funkcjonowaniem społeczności lokalnych i grup społecznych oraz wyznacza kierunki działań, mających na celu poprawę sytuacji w tym zakresie i określa mechanizmy wzmacniające efektywność zmian. Przyjęte w Programie Aktywności Lokalnej koncepcje są zgodne z założeniami zawartymi w ogólnopolskich dokumentach strategicznych, takich jak m.in.:

- Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko - Pomorskiego na lata 2007-2020,
- Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007 – 2015,
- Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski,
- Narodowa Strategia Rozwoju na lata 2007 – 2013,
- Strategia Polityki Społecznej 2007 – 2013,
- Narodowa Strategia Spójności,
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007 – 2013.

W dokumentach tych zakłada się realizację działań służących rozwojowi społeczno – gospodarczemu kraju, a co za tym idzie podniesienie poziomu i jakości życia obywateli. Ważnym elementem w tym zakresie jest budowanie zintegrowanych społeczności, w których każda osoba i rodzina będzie mogła realizować swoje plany i aspiracje życiowe, a w trudnych sytuacjach uzyskiwać niezbędną pomoc i wsparcie ze strony wspólnoty oraz działających w jej ramach instytucji i organizacji. Konieczne jest zatem wspieranie samoorganizacji społeczności lokalnych oraz budowanie i wzmacnianie ich obywatelskiej świadomości. Podkreśla się znaczenie kapitału ludzkiego, czyli zasobu wiedzy, umiejętności i potencjału, w który jest wyposażony każdy człowiek oraz społeczność jako całość. Dzięki temu podmioty te są zdolne nie tylko do pracy, ale także do wprowadzania zmian w otoczeniu, a także kreowania nowych rozwiązań. Z kapitałem ludzkim ściśle związany jest **kapitał społeczny oznaczający zasoby umiejętności, informacji, kultury, wiedzy i kreatywności jednostek oraz związki pomiędzy ludźmi i organizacjami**. Kapitał społeczny jest zatem sumą kapitałów jednostkowych, która powinna być wykorzystana i pomnażana przez wszelkie instytucje oraz jednostki samorządowe.

Kluczowym wyzwaniem jest **przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego**, które zgodnie z Narodową Strategią Integracji Społecznej **oznacza brak lub ograniczenie możliwości uczestnictwa, wpływania i korzystania z podstawowych instytucji publicznych i rynków, które powinny być dostępne dla wszystkich**, a w szczególności dla osób ubogich. Są to między innymi: publiczna edukacja, pośrednictwo pracy, ochrona pracy, transport publiczny i publiczny sektor mieszkaniowy, administracja publiczna, sektor pozarządowy i organizacje polityczne, rynek pracy, rynek dóbr konsumenckich, rynek usług telekomunikacyjnych, bankowych, prywatna własność i przedsiębiorczość. **Wykluczenie społeczne najprościej mówiąc oznacza wyłączenie z życia społecznego**. Jest to zjawisko szczególnie niepokojące w naszym kraju, ponieważ ze względu na sytuację społeczno – ekonomiczną zagraża wielu osobom i grupom, w tym głównie osobom długotrwale bezrobotnym, matkom samotnie wychowującym dzieci, niepełnosprawnym, dzieciom i młodzieży ze środowisk zaniedbanych wychowawczo oraz wychowujących się poza rodziną, bezdomnym, uzależnionym, osobom opuszczającym zakłady karne.

Priorytetowe działania przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu, zgodnie z wymienionymi powyżej dokumentami, powinny być ukierunkowane na:

- ograniczanie obszarów skrajnego ubóstwa,

Program Aktywności Lokalnej dla Miasta Rypina na lata 2010 - 2013

- rozbudowywanie świadczeń wspierających aktywność,
- promocję działań prospołecznych,
- wspieranie rozwoju różnych form aktywizacji zawodowej, zdrowotnej, edukacyjnej i społecznej mieszkańców, w tym w szczególności osób korzystających z pomocy społecznej,
- wspieranie lokalnych inicjatyw obywatelskich,
- upowszechnianie kształcenia ustawicznego,
- ułatwienie dostępu do poradnictwa i informacji,
- zwiększenie aktywności lokalnych instytucji i organizacji oraz podejmowanie przez nie współpracy na rzecz rozwiązywania lokalnych problemów (rozwój lokalnych partnerstw),
- wspieranie rozwoju podmiotów gospodarki społecznej,
- przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu.

Program Aktywności Lokalnej jest zgodny z podstawowymi zasadami życia społecznego, a w szczególności zasadą pomocniczości, partycypacji społecznej i współodpowiedzialności. Pojęcie pomocniczości oznacza, że struktury wyższe (władza) nie powinny wyręczać struktur niższych, czyli osób, rodzin, grup i społeczności lokalnych w tym, z czym mogą one sobie poradzić we własnym zakresie. Zadaniem władzy publicznej jest natomiast pobudzanie i podtrzymywanie tych struktur oraz wspomaganie i wspieranie w sytuacji, gdy realizacja zadań, czy też osiągnięcie określonych celów przekracza ich możliwości. Wiąże się to nierozdzielnie z godnością każdego człowieka, czyli prawem do wolnego i świadomego działania. W tym ujęciu znaczenia nabiera zasada partycypacji społecznej polegająca na włączaniu obywateli w rozwiązywanie istniejących problemów. Bardzo ważny staje się aspekt samopomocy, którego idea polega na wyzwaniu i wykorzystywaniu wewnętrznych zasobów oraz kompetencji osób, grup oraz społeczności lokalnych. Zadaniem sił zewnętrznych /władzy samorządowej/ jest zatem wspieranie i wzmacnianie tego potencjału oraz tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi.

„Program Aktywności Lokalnej dla Miasta Rypina na lata 2010 - 2013” jest niezbędnym dokumentem do realizacji projektów systemowych przez ośrodki pomocy społecznej (7.1.1) w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki - Priorytet VII - „Promocja integracji społecznej”.

Jednym z narzędzi, które muszą być wykorzystywane podczas realizacji tych projektów są programy aktywności lokalnej wzorowane na modelu centrum aktywności lokalnej. Model ten zakłada określony sposób działania mający na celu aktywizowanie społeczności lokalnych, poprzez budowanie poczucia przynależności do danego miejsca i lokalnej grupy oraz uruchamianie na nowo zbiorowych strategii pomagania ludziom w pomaganiu sobie samym.

Wśród dalekosiężnych celów wymienić należy:

- powstanie silnych i zintegrowanych społeczności lokalnych,
- rozwój lokalnej samoorganizacji, solidarności i tworzenie więzów samopomocy,
- zaktywizowanie lokalnych zasobów i wykorzystanie ich potencjału w procesie rozwiązywania, lokalnych problemów,
- wzmacnianie i integracja lokalnych grup obywatelskich,
- budowanie tożsamości wspólnot lokalnych poprzez podnoszenie jakości społecznych interakcji, związków i sieci kontaktów,
- pomaganie ludziom w tworzeniu i odtwarzaniu ich własnych społeczności lokalnych i grup społecznych, pozwalających na radzenie sobie z rozwiązywaniem lokalnych problemów oraz przejmowanie kontroli nad własnym życiem.

II. OPIS SYTUACJI PROBLEMOWEJ

Rypin leży w północno - wschodniej części historycznej ziemi dobrzyńskiej nad rzeką Rypienicą - dopływem Drwęcy. Rypin wchodzi w skład Związku Miast Polskich, Związku Gmin Północnego Mazowsza oraz Związku Gmin Rypińskich. Jest miastem powiatowym. Liczba mieszkańców na koniec 2009 r. wynosiła 16 837 osób. Z końcem 1998 r. gminę miejską zamieszkiwało 16 971 osób, gęstość zaludnienia wynosiła 1697 osób na km² powierzchni. Obecnie obserwuje się systematyczny spadek ludności miejskiej, a od 1978 roku do 1998 roku przybyło w mieście 5447 osób. Cecha charakterystyczną ludności miasta Rypin jest liczebna przewaga kobiet nad mężczyznami. Współczynnik ten w kolejnych latach wykazuje tendencje malejącą. Czynnikiem powodującym sukcesywny wzrost liczby mieszkańców miasta jest migracja ludności z obszarów wiejskich zwłaszcza w poszukiwaniu pracy. Jednak na terenie miasta z roku na rok narastają (a przynajmniej nie ulegają zasadniczej poprawie) trudności ze znalezieniem pracy. Z danych uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Rypinie wynika, że na dzień 31 grudnia 2009 r. (dane dotyczą tylko terenu miasta Rypina) zarejestrowanych było 1 385 bezrobotnych, w tym 807 kobiet. Liczba osób bezrobotnych z terenu miasta stanowi 37,54% wszystkich bezrobotnych z powiatu rypińskiego. Stopa bezrobocia w województwie kujawsko – pomorskim wyniosła w końcu 2009 r. 11,9 %, a w powiecie rypińskim 19,6% (statystyki Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu) i wzrosła w stosunku do 2008 r. o 4%.

Z analizy dokumentacji będącej w posiadaniu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rypinie wynika, że systematycznie wzrasta liczba osób, które zwracają się do ośrodka z wnioskiem o udzielenie pomocy. Należy dostrzec, że powodem tego wzrostu jest nieustanne pogłębianie się trudnej sytuacji życiowej osób. Wraz ze wzrostem bezrobocia i innych patologii wynikających ze stagnacji na rynku pracy wzrasta ubóstwo. I można powiedzieć też odwrotnie, że wraz ze wzrostem ubóstwa pogłębiają się patologie i wzrasta degradacja rodzin. Część społeczeństwa osiągnęła już, lub ma szansę osiągnąć standard życia porównywalny ze standardem krajów wysoko uprzemysłowionych, podczas gdy stopień zaspokojenia podstawowych potrzeb znacznej liczby obywateli uległ istotnemu pogorszeniu. Zwiększenie liczby rodzin i osób skazanych na ubieganie się i korzystanie ze świadczeń pomocy społecznej, towarzyszy równoległe zjawisko trwałego uzależnienia od tego wsparcia. Oznacza to, że wiele rodzin, które znalazły się w kręgu podopiecznych, pozostaje w nim przez dłuższy czas i nic nie wskazuje, by mogły opuścić grono długoletnich klientów pomocy społecznej. Ogółem ze świadczeń pomocy społecznej w 2009 r. korzystało 709 rodzin. Łączna liczba klientów pomocy społecznej w mieście wynosiła 1872 osób, co stanowi 11,12% ogółu mieszkańców miasta. Najczęstszymi powodami korzystania z pomocy społecznej w 2009 r. było: ubóstwo – 536 rodzin, bezrobocie – 462 rodziny, niepełnosprawność 300 rodziny, bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – 169 rodziny, w tym: 149 to rodziny niepełne, 33 rodziny wielodzietne (4 dzieci i więcej); alkoholizm – 53 rodziny, potrzeba ochrony macierzyństwa – 62 rodziny, długotrwała lub ciężka choroba - 29 rodzin (źródło: Sprawozdanie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rypinie za 2009r.)

Problemem najwyższej rangi jest ubóstwo. Z roku na rok zwiększa się systematycznie liczba rodzin, które z powodu braków środków finansowych na zaspokojenie najpilniejszych potrzeb zwracają się o pomoc. Rozszerzanie się sfery ubóstwa stało się problemem w skali masowej, obejmując niespodziewanie liczne kategorie ludności.

Drugim dominującym problemem jest bezrobocie. W dużej mierze to właśnie bezrobocie jest przyczyną narastającego ubożenia rodzin rypińskich oraz szerzenia się patologii. Wzrasta stagnacja, zniechęcenie, rodzą się złe nawyki. Wzrasta liczba osób niepełnosprawnych. I to

Program Aktywności Lokalnej dla Miasta Rypina na lata 2010 - 2013

właśnie z powodu niepełnosprawności i długotrwałej choroby gro osób ubiega się o pomoc. Wzrasta liczba dzieci niepełnosprawnych, ale też osób dorosłych, które nie mają uprawnień do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, a ich stan zdrowia nie pozwala im na podjęcie jakiegokolwiek pracy. Jedynym wyjściem z sytuacji wydaje się wtedy ustalenie niepełnosprawności oraz skorzystanie ze świadczeń pomocy społecznej, jakie z tego tytułu przysługują. Wszystkie te trudności prowadzą do bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Wzrasta liczba rodzin niepełnych. Rodziny stają się niewydolne wychowawczo. Od lat nie maleje liczba rodzin wielodzietnych, choć właśnie w tych rodzinach najtrudniej jest zaspokoić większość potrzeb życiowych.

W trakcie dokonywania analiz zastanawia fakt, że mimo tego, iż alkoholizm jest generalnie bardzo rozwiniętą i postępującą patologią, to mało rodzin występując z wnioskiem o pomoc w trakcie wywiadu przyznaje się do tego, że problem alkoholizmu dotyka także ich rodziny. Większość rodzin, które przyznają się do nadmiernego spożywania alkoholu to jednoosobowe gospodarstwa domowe. Można by zastanawiać się, dlaczego tak się dzieje. Można domyślać się, że przyczyna takiego postępowania, szczególnie rodzin, w których są dzieci, tkwi w obawie o niezrozumienie ze strony środowiska, ze wstydu i strachu przed stygmatyzacją. Chodzi tu, o tzw. alkoholizm ukryty. Z punktu widzenia pomocy społecznej jest to zjawisko naganne, gdyż takiej rodzinie jest trudniej pomóc i prawidłowo nakierunkować działania pomocowe. Analizując dokumentację Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rypinie, zwrócić należy uwagę na to, że w większości rodzin żaden z powodów trudnej sytuacji życiowej nie występuje pojedynczo. Problemy nawarstwiają się i występują w postaci skumulowanej. Jeden problem pociąga za sobą drugi, tworzą krąg, który dla większości osób jest kręgiem zamkniętym i trudno znaleźć jest punkt wyjścia. Dlatego tak ważne są działania profilaktyczne.

Zadaniem MOPS i samorządu gminnego jest udzielanie takiego wsparcia osobom i rodzinom, które umożliwi im samodzielną egzystencję, da szansę na zaspokojenie niezbędnych potrzeb, zapewni prawidłową realizację ról społecznych, stworzy możliwości rozwoju oraz ograniczy różne dysfunkcje i wyprowadzi z grupy ryzyka w każdym przypadku, kiedy jest to tylko możliwe. Skuteczność takich działań jest uwarunkowana kompleksowym podejściem do problemów i wprowadzeniem systemowych rozwiązań.

Osoby i rodziny uwikłane w omówione powyżej problemy w pierwszej kolejności wymagają indywidualnej pomocy i wsparcia ze strony powołanych w tym celu instytucji i organizacji. Należy jednak pamiętać, że nawet najlepiej zorganizowana pomoc nie rozwiąże w pełni istniejących problemów oraz nie zapobiegnie wykluczeniu społecznemu. Konieczne jest bowiem zwiększenie aktywności osób wykluczonych i włączenie w proces naprawczy oraz zapewnienie wsparcia ze strony społeczności, w której toczy się ich życie. Żaden człowiek nie żyje w odosobnieniu, lecz funkcjonuje w różnych relacjach i uwarunkowaniach, a jego sytuacja jest uzależniona od wielu innych podmiotów funkcjonujących w bliższym i dalszym otoczeniu. Pracując z osobą lub rodziną nie można zatem ich oddzielić od środowiska, w którym żyją. Dobrze zorganizowana i aktywna społeczność lokalna, to nie tylko ważny element społeczeństwa demokratycznego, ale także jeden z najważniejszych sojuszników w procesie rozwiązywania problemów. Może ona zareagować, gdy komuś dzieje się krzywda, może także wesprzeć tych, którzy znajdują się w trudnej sytuacji. Tu jednak pojawia się problem, że w naszym mieście takich prężnych i odpowiedzialnych społeczności jest niewiele.

Z roku na rok pogłębiają się dysproporcje między poszczególnymi grupami społecznymi. Obserwujemy także powolne odchodzenie od tradycji oraz spłykanie ważnych dotychczas wartości. Więzy społeczne ulegają dalszemu rozluźnieniu, coraz częściej mamy do czynienia z przypadkami znieczulicy społecznej. Dlatego też wyzwaniem naszych czasów jest zapobieganie pogłębianiu się tym niekorzystnym zjawiskom. Nie można biernie czekać na

Program Aktywności Lokalnej dla Miasta Rypina na lata 2010 - 2013

„cud”, że pozostające w uśpieniu lub źle funkcjonujące grupy lub społeczności nagle same się uaktywnią i zajmą się rozwiązywaniem istniejących problemów, zwłaszcza że najczęściej brakuje im także wiedzy i umiejętności jak to zrobić.

Dlatego właśnie konieczne jest podejmowanie zintegrowanych działań, których celem jest uaktywnienie nie tylko pojedynczych osób, ale także grup i społeczności lokalnych. Społeczności należy ożywić i pobudzić w nich poczucie odpowiedzialności za siebie i innych, zwłaszcza tych najsłabszych. Pomocny w tym zakresie jest „Program Aktywności Lokalnej”, który zakłada wspólne działania lokalnych podmiotów na rzecz uaktywniania i pobudzania potencjału grup oraz społeczności lokalnych, a także ich włączanie w życie społeczne, w tym powrót na rynek pracy. Realizowane w tym zakresie przedsięwzięcia będą ukierunkowane na organizowanie społeczności lokalnych poprzez edukację społeczną, inicjowanie ruchów samopomocowych, zachęcanie mieszkańców do udziału w lokalnych inicjatywach, promowanie działań wolontarystycznych, udostępnianie informacji o dostępnych usługach, pobudzanie lub rozwijanie kontaktów między różnymi grupami oraz budowanie pozytywnych związków między członkami społeczności. Ich celem jest również rozwój społeczności, co z kolei wymaga długofalowych działań mających na celu edukowanie obywateli w zakresie przysługujących im praw i uprawnień oraz przeciwstawianie się deprecjacji i niesprawiedliwości.

Biorąc pod uwagę skalę problemów „Program Aktywności Lokalnej dla Miasta Rypina na lata 2010 – 2013” i tworzone w jego ramach podprogramy będą w pierwszej kolejności ukierunkowane na grupy i społeczności najbardziej zagrożone społecznym wykluczeniem.

III. CELE PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

Głównym celem „Programu Aktywności Lokalnej dla Miasta Rypina na lata 2010 - 2013” jest zwiększenie aktywności mieszkańców miasta, w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym we wszystkich obszarach życia społecznego, w tym także rynku pracy oraz zwiększenie ich potencjału rozwojowego.

Wśród **celów szczegółowych** należy wymienić:

- zwiększenie wiedzy na temat potrzeb i problemów grup i społeczności,
- zapobieganie marginalizacji osób i rodzin poprzez wyrównywanie szans dla grup marginalizowanych m.in. osób niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych, młodzieży, która wcześniej zakończyła edukację, czy też była wychowywana poza rodziną biologiczną, osób starszych,
- zmniejszanie obszarów wykluczenia społecznego,
- wypracowanie modelu działań środowiskowych opartych na współdziałaniu różnych instytucji i organizacji oraz mieszkańców,
- prowadzenie działań o charakterze informacyjnym, edukacyjnym, aktywizującym i integracyjnym,
- zwiększanie aktywności mieszkańców oraz ich świadomości obywatelskiej,
- zwiększenie kompetencji społecznych i zawodowych, w szczególności w przypadku osób pozostających poza rynkiem pracy,
- promowanie postaw prospołecznych.

IV. GRUPY DOCELOWE - ODBIORCY PROGRAMU

Program aktywności lokalnej będzie skierowany do:

- poszczególnych społeczności lokalnych, czyli osób mieszkających na pewnej przestrzeni obejmującej obszar osiedla, ulicy, jednego lub kilku bloków, kamienic,
- osób wykluczonych społecznie oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia – czyli różnych grup społecznych, w świetle zdiagnozowanych potrzeb.

Działaniami w ramach programu aktywności lokalnej będą obejmowane w szczególności osoby i środowiska wykluczone społecznie lub zagrożone tym zjawiskiem, m.in. osoby korzystające z pomocy społecznej, osoby długotrwale bezrobotne, niepełnosprawne, bezdomne, matki samotnie wychowujące dzieci, mieszkańcy bloków socjalnych.

V. SPOSÓB I METODY REALIZACJI PROGRAMU

Ze względu na wielość grup i społeczności oraz różnorodność występujących w nich problemów, **program aktywności lokalnej będzie realizowany poprzez przygotowywane rokrocznie szczegółowe podprogramy aktywności lokalnej skierowane do konkretnych społeczności lub grup.**

W ramach podprogramów realizowane będą następujące działania:

- systematyczne badanie potrzeb i problemów grup oraz społeczności, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- wyszukiwanie i wspieranie lokalnych liderów,
- budowanie lokalnego partnerstwa,
- organizowanie spotkań z grupami docelowymi, w szczególności zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- organizowanie edukacji społecznej i obywatelskiej,
- umożliwianie dostępu do informacji i konsultacji oraz tworzenie nowych punktów dostosowanych do potrzeb mieszkańców,
- inicjowanie ruchów samopomocowych i obywatelskich,
- promowanie i organizacja wolontariatu,
- wspieranie lokalnych inicjatyw,
- organizowanie treningów kompetencji i umiejętności społecznych,
- rzecznictwo interesów osób i grup defaworyzowanych (marginalizowanych),
- organizowanie dla nich wsparcia indywidualnego i grupowego w zakresie wzrostu kompetencji życiowych i umiejętności zawodowych, umożliwiających powrót do życia społecznego, w tym powrót na rynek pracy,
- organizowanie i inspirowanie udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym.

W ramach programu aktywności lokalnej przewiduje się zastosowanie następujących metod:

- Instrumentów aktywnej integracji – szereg instrumentów aktywizacyjnych z zakresu aktywizacji zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej i społecznej, o których mowa w zasadach przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013.
- Środowiskowej pracy socjalnej – działania realizowane przez pracowników socjalnych, mające na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub

Program Aktywności Lokalnej dla Miasta Rypina na lata 2010 - 2013

odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

- Działań o charakterze środowiskowym – inicjatywy integrujące, obejmujące między innymi badania, opracowania, analizy, edukację społeczną i obywatelską, spotkania, konsultacje, debaty, organizowanie i inspirowanie do udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach w szczególności o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym.

VI. ZAKŁADANE REZULTATY

- Zdiagnozowanie potrzeb i problemów społeczności lokalnych oraz grup, w szczególności zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Wzrost kompetencji i aktywności mieszkańców oraz poziomu ich zaangażowania w życie społeczne, w tym także aktywności na rynku pracy.
- Stworzenie płaszczyzny angażowania mieszkańców w proces rozwiązywania indywidualnych i lokalnych problemów.
- Zintegrowanie społeczności lokalnych i grup społecznych.
- Wzrost zaangażowania lokalnych instytucji oraz organizacji i podejmowanie przez nie wspólnych działań na rzecz społeczności lokalnych oraz grup społecznych (lokalne partnerstwa).
- Podwyższenie jakości działań środowiskowych, w tym inicjowanie nowych form i metod pracy dostosowanych do potrzeb oraz możliwości grup i społeczności.
- Zmiana postaw społeczności lokalnych wobec osób i grup defaworyzowanych.

VII. REALIZATORZY PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

- Urząd Miejski w Rypinie
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie
- Pozostałe jednostki organizacyjne i pomocnicze
- Placówki służby zdrowia, edukacyjne, kulturalne i sportowe
- Organizacje pozarządowe i kościelne
- Lokalny biznes
- Media.

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Do podstawowych źródeł finansowania działań podejmowanych w ramach programu aktywności lokalnej należy zaliczyć:

- środki unijne – Program Operacyjny Kapitał Ludzki – projekty systemowe dla ośrodków pomocy społecznej,
- środki własne gminy,
- środki własne podmiotów zaangażowanych w działania w ramach poszczególnych podprogramów aktywności lokalnej,
- sponsorzy.

IX. ZASADY MONITOROWANIA I EWALUACJI PROGRAMU

Monitoring i ewaluacja będą prowadzone na bieżąco przez realizatorów poszczególnych podprogramów aktywności lokalnej, które będą realizowane na rzecz konkretnych grup społecznych lub społeczności lokalnych. Celem będzie obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawiają się podczas realizacji działań. W przypadku stwierdzenia jakichkolwiek rozbieżności między założeniami a rezultatami na bieżąco będą dokonywane zmiany w przyjętych założeniach lub metodach pracy. Ponadto corocznie będą przygotowywane sprawozdania z realizacji podprogramów realizowanych w ramach programu aktywności lokalnej, które zostaną przedstawione Burmistrzowi Miasta Rypina. Po zakończeniu realizacji programu aktywności lokalnej zostanie przygotowany raport końcowy podsumowujący całość podejmowanych działań. Będzie w nim dokonana ocena zrealizowanych przedsięwzięć oraz rezultatów jakie one przyniosły. Wskazane zostaną także te metody i formy działań, które powinny być kontynuowane w latach następnych.

PRZEDSIĘWZIĘCIA
RADIUMIASTA RYPINA
dr Piotr Górczowski